

WINTERBERGH FORSIKRING
VILKÅR ANSVARFORSIKRING BYGGE- OG
ANLEGGSTRANSJEN

Januar 2024
Versjon WABA 1-5

ANSVARSFORSIKRING FOR BYGGE- OG ANLEGGSTRANSJEN

Innhold

- 1 HVEM FORSIKRINGEN GJELDER FOR
- 2 HVOR FORSIKRINGEN GJELDER
- 3 NÅR FORSIKRINGEN GJELDER
- 4 HVA FORSIKRINGEN OMFATTER
- 5 HVA FORSIKRINGEN IKKE OMFATTER
- 6 SÆRBESTEMMELSER OM PRODUKTANSVAR
- 7 SIKKERHETSFORSKRIFTER
- 8 FORSIKRINGSSUM
- 9 EGENANDEL
- 10 SIKREDES PLIKTER VED SKADETILFELLE
- 11 BEHANDLING AV ERSTATNINGSKRAV
- 12 REGRESS

..

Forsikringsavtalen

Forsikringsavtalen består av

- forsikringsbeviset (med eventuell Spesifikasjon)
- forsikringsvilkårene, dvs
  - eventuelle særvilkår (fremgår av forsikringsbeviset)
  - dette vilkåret (WABA 1-5)
  - Generelle vilkår
- Lov av 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler (nedenfor omtalt som FAL)

Særvilkårene utvider, innskrenker og/eller presiserer enkelte bestemmelser i WABA 1-5 og Generelle vilkår. De øvrige bestemmelsene i forsikringsvilkårene gjelder da i tillegg til særvilkårenes bestemmelser.

Forsikringsbeviset med spesifikasjoner og forsikringsvilkårene gjelder foran lovbestemmelser som kan fravikes.

I tilfelle motstrid mellom bestemmelser om samme forhold, gis de prioritet i den rekkefølge de står oppført ovenfor, dog slik at spesielle regler alltid går foran generelle.

1 HVEM forsikringen gjelder for

1.1 Forsikringen gjelder for den som er nevnt i forsikringsbeviset (sikrede).

Forsikringen gjelder også for selskaper som sikrede overtar eller etablerer i løpet av forsikringstiden forutsatt at den virksomheten som slikt selskap driver er omfattet av den virksomhetsbeskrivelsen som fremgår av forsikringsbeviset.

1.2 Forsikringen omfatter også direkte ansvar som ansatte pådrar seg hvis ansvaret etter Lov av 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning, § 2-1, kunne vært gjort gjeldende overfor arbeidsgiveren, og skaden ikke er voldt av de(n) ansatte ved forsett.

Hvis sikrede som arbeidsgiver blir holdt ansvarlig for skade som er forsettlig forvoldt av ansatte, trer Forsikringsselskapet inn i sikredes rett til regress mot de(n) ansatte.

2 HVOR forsikringen gjelder

Hvis ikke annet er avtalt, gjelder forsikringen for skade

- som inntreffer i Norden, og
- som sikrede er erstatningsansvarlig for etter gjeldende rett i de nordiske land.

For produktansvar (se pkt. 6) er likevel det geografiske området utvidet, se pkt. 6.1.

3 NÅR forsikringen gjelder

Hvis ikke annet er avtalt, må skaden være konstatert av sikrede eller av skadelidte i løpet av forsikringstiden.

Skaden blir å henføre til den forsikring som gjaldt da skaden først ble konstatert.

Alle skader som skyldes samme begivenhet regnes som ett skadetilfelle og henføres til det tidspunkt da første skade ble konstatert.

4 HVA forsikringen omfatter

4.1 Kravene til ansvarsforsikring i NS-standarder

Forsikringen er overensstemmende med kravene til ansvarsforsikring i

- NS 3430 pkt. 14.2
- NS 3431 pkt. 19.2
- NS 3433 pkt. 14.2
- NS 3408 pkt. 9.2
- NS 3406 pkt. 19.2
- NS 8405 pkt. 10.2
- tilsvarende regler i andre norske standarder.

4.2 Rettslig erstatningsansvar

Forsikringen omfatter sikredes rettslige erstatningsansvar for skade, jf. pkt. 4.3, som er voldt under utøvelse av den virksomhet som er angitt i forsikringsbeviset, herunder som eier eller bruker av fast eiendom som benyttes i virksomheten.

4.2.1 I den utstrekning det er en betingelse i henhold til sikredes kontrakt med oppdragsgiveren, omfatter forsikringen også sikredes rettslige erstatningsansvar for skade, jf. pkt. 4.3, som sikredes underentreprenør har påført byggherre eller tredjemann i forbindelse med utførelsen av kontraktsarbeidet. Se pkt. 8.2 (forsikringssum) og pkt. 9.2.2 (forhøyet egenandel).

a) Dekning av skade som nevnt i pkt.4.2.1 medfører ikke at underentreprenøren er medforsikret. Selskapet har i slike tilfeller full regressrett overfor underentreprenøren.

b) Forsikringen omfatter i slike tilfeller også skader underentreprenøren har forvoldt ved gravings-, piggings-, sprengnings-, spuntings-, pelings- og rivingsarbeid. Som sprengning regnes også bruk av ekspanderende masse.

Dette gjelder likevel ikke ansvar for skade påført byggverk eller annen gjenstand når ovennevnte arbeider finner sted inne i, under eller nærmere enn 5 meter fra byggverket/gjenstanden. Arbeidene finner sted nærmere enn 5 meter når terreng nærmere byggverket/gjenstanden enn 5 meter etter planen skal berøres av arbeidene. Dog omfattes graving og pigging som skjer inntil bygning med maksimum 2 etasjer når det ikke graves eller pigges dypere enn fundamentet og grunnmuren er av god standard.

c) Skade på forsikringstakerens egen entreprise herunder underentreprenørens egen og andre underentreprenørens entreprise, omfattes ikke.

4.3 Skade

4.3.1 Med skade forstås personskade eller tingskade:

a) Personskade anses inntruffet når en person skades, påføres sykdom eller dør.

b) Tingskade anses inntruffet når løseøre (herunder dyr) eller fast eiendom skades eller går tapt på annen måte, eller når elektronisk lagret informasjon forvaskes eller går tapt på annen måte.

4.3.2 Økonomisk tap som følge av en dekningsmessig skade regnes som del av denne, også når den dekningsmessige skade ikke overstiger egenandelen.

4.3.3 Foreligger det dekningsmessig skade etter forsikringsvilkårene dekkes også tilkomstomkostninger. Som tilkomstomkostninger dekkes ikke utgifter/omkostninger/tap som nevnt i pkt. 5.1., selv om de er nødvendige for å utbedre en dekningsmessig skade.

5 HVA forsikringen IKKE omfatter

Hvis ikke annet er avtalt, omfatter forsikringen ikke ansvar

5.1 for utgifter/omkostninger/tap knyttet til oppfyllelse av sikredes kontrakt (dvs. avtalt ytelse, leveranse, arbeid, entreprise el.l.) herunder

a) skade på sikredes leveranse, arbeid eller entreprise når skaden inntreffer før overlevering eller skyldes feil eller mangel som forelå ved overleveringen

b) verdireduksjon/prisavslag/tap på grunn av mangelfull, forsinket eller uteblitt oppfyllelse av kontrakten

c) omkostninger til hel eller delvis omgjøring av sikredes kontrakt, eventuelt verdien av denne dersom omgjøring ikke skjer, eventuelt utføres av andre.

5.2 for skade på ting (jf. pkt. 4.3.1.b) som sikrede

a) har til salg, utleie, transport, fremvisning, demonstrasjon og lignende.

b) leier, låner, bruker, disponerer eller oppbevarer.

5.3 som sikrede har påtatt seg å bære og som går utover det som følger av alminnelige rettsregler, det vil si ethvert ansvar som alene bygger på garanti, kontrakt, løfte, tilsagn eller annen avtale inngått før eller etter at skaden er konstatert. Forsikringen omfatter likevel sikredes ansvar for skade påført tredjemann i henhold til bestemmelser om regulering av erstatningsansvar i standardkontrakt som er utarbeidet i fellesskap av partenes bransjeorganisasjoner

WINTERBERGH

by WaterCircles Forsikring

- 5.4 for personskade i forbindelse med produksjon av asbest, PCB, tobakk eller formaldehyd, eller bruk, behandling eller sanering av bygning som inneholder disse stoffer. Dette gjelder også personskade forårsaket av langvarig eksponering av disse stoffene.
- 5.5 for personskade som rammer sikredes ansatte når skaden er forårsaket i arbeidsforholdet
- 5.6 for ærekrenkelser eller oppreisning, herunder etter Lov av 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning, §§ 3-5 og 3-6, eller for bøter o.l. (herunder "Punitive Damages" eller "Exemplary Damages")
- 5.7 for skader som dekkes av annen ansvarsforsikring tegnet for virksomhet utenfor Norge
- 5.8 for forurensning av luft, vann eller grunn, eller skade som følger herav. Som forurensning regnes også støv, støy, larm, lukt, lys og bestråling.
- Forsikringen omfatter likevel skader hvor årsaken til forurensningen er plutselig og uforutsett, jf. dog kravene om forholdstiltak i pkt. 7.4 "Tank for oppbevaring av brannfarlig væske, olje og andre kjemikalier - Sikkerhetsforskrift".
- Ved dekningsmessig forurensningsskade omfatter forsikringen også utgifter til opprydding pålagt av offentlig myndighet. Opprydding på egen eiendom som sikrede driver eller disponerer, dekkes ikke
- 5.9 for tingskade oppstått ved gravings-, piggings-, sprengnings-, spuntings-, pelings- og rivningsarbeid. Som sprengning regnes også bruk av ekspanderende masse
- 5.10 for tingskade i forbindelse med enhver bruk av sprøytemalingsutstyr i friluft
- 5.11 som eier, fører eller bruker av
- a) motorkjøretøy, herunder truck og arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri. Forsikringen omfatter likevel rettslig erstatningsansvar som eier, fører eller bruker av transportredskap med elektrisk fremdriftsmaskineri som ikke kan kjøres fortere enn 10 km/t
- b) seilbåt eller motordrevet fartøy
- c) luftfartøy eller skade forårsaket på luftfartøy
- 5.12 som byggherre, herunder også for om- og påbygging av egne anlegg.
- 5.13 overfor forsikringstakers/sikredes mor-/datterselskap eller overfor selskap eller virksomhet
- a) i samme konsern som forsikringstaker, jf. Lov av 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper, §§ 1-3 og 1-4.
- b) hvor eierinteressene i forsikringstakers og skadelidtes selskap er de samme med 50 % eller mer.
- c) hvor forsikringstaker eller en eller flere av de sikrede eller deres familie har mer enn 50% eierinteresse eller bestemmende innflytelse. Til familie regnes sikredes foreldre, barn, søsken og deres ektefeller, samt sikredes ektefelle eller samboer. Med samboer menes person som sikrede lever sammen med i ekteskapslignende forhold som har vedvart i de siste 2 år.
- d) som disponeres eller drives av forsikringstaker eller en av de sikrede.
- 5.14 for skade i henhold til Lov om godkjenning og drift av innretninger til bruk i tivoli og fornøylesparker (Tivoliloven) av 7. juni 1991, § 7.

- 5.15 for skade som følge av bruk av åpen ild i forbindelse med tekking av tidligere tekkede tak.
- 5.16 for skade i forbindelse med design, produksjon, distribusjon, salg, vedlikehold, bruk, reparasjon eller inhalasjon av damp fra elektroniske røykeapparater.
Elektroniske røykeapparater er definert som et batteridrevet apparat som leverer en damp med inhalerbart innhold gjennom et munnstykke. Elektroniske røykeapparater kan være, men er ikke begrenset til følgende: Batteridrevne sigaretter, piper, sigarer, vannpiper, fordampere. Unntatt er dampinhalatorer, tåkeinhalatorer og fordampere benyttet til medisinske formål.
- 5.17 for skade i forbindelse med design, produksjon, distribusjon, salg vedlikehold og bruk av e-juice og/eller dampeveske. E-juice og/eller dampeveske betyr i denne sammenhengen nikotinholdige vesker, smakstilsatte vesker eller alle andre stoffer eller vesker som benyttes i elektroniske røykeapparater.
- 5.18 for skader som direkte eller indirekte skyldes PFAS (per- og polyfluorerte alkylsubstanser). "PFAS" (perfluorerte og polyfluorerte alkylsubstanser) betyr kjemikalier eller stoffer som inneholder minimum en metyl- eller metylengruppe der hydrogenatomene har blitt helt eller delvis erstattet av fluoratomer.

6 Særbestemmelser om produktansvar

Med produktansvar forstås at sikrede blir rettslig erstatningsansvarlig for skade (jf. pkt. 4.3) som er forårsaket av mangler eller skadevoldende egenskaper ved leverte produkter.

I slike tilfeller gjelder følgende særbestemmelser i tillegg til de øvrige bestemmelser i vilkårene:

6.1 HVOR forsikringen gjelder

I tillegg til å omfatte produktansvar for skader som inntreffer i Norden (se pkt. 2) - eller annet geografisk område som måtte være avtalt - omfatter forsikringen også produktansvar for skade som inntreffer utenfor det avtalte område hvis skaden skyldes produkter

- a) som sikrede har solgt til forbruker eller for levering til forbruker innenfor det avtalte området, og
- b) som er videresolgt utenfor det avtalte området uten at sikrede visste eller burde visst dette.

6.2 HVA forsikringen IKKE omfatter

6.2.1 Hvis ikke annet er avtalt, omfatter forsikringen ikke produktansvar

- a) for skade på selve produktet
- b) for omkostninger ved reklamasjon eller tilbaketagelse, herunder omkostninger i forbindelse med
  - reparasjon, omlevering, bortkjøring, deponering og destruksjon av produktet
  - nødvendig skadeforvoldelse for å reparere eller skifte det leverte produkt, jf dog pkt. 4.3.3
  - å trekke produktet tilbake fra markedet, slik som utgifter til oppsporing av produktet eller meddelelser til kunder, allmennheten o.l.

7 SIKKERHETSFORSKRIFTER

Sikrede plikter å overholde sikkerhetsforskriftene nevnt under pkt. 7.2 til og med pkt. 7.5.

7.1 Følger av overtredelse av sikkerhetsforskrift

Hvis brudd på sikkerhetsforskriftene fører til skade eller større erstatningskrav enn sikrede ellers ville hatt, og sikrede har utvist forsømmelighet med å overholde dem eller med å påse at de ble overholdt, kan utbetalingen under forsikringen bli redusert eller falle bort, jf. FAL § 4-8.

Det samme gjelder hvis forsømmelsen er gjort av personer som utfører arbeid av ledende art og av andre som har særlig selvstendig stilling innen virksomheten, eller av arbeidsledere som i arbeidstiden selv følger dem de er satt til å lede.

7.2 Varme arbeider - Sikkerhetsforskrift

7.2.1 Definisjon

Med varme arbeider forstås arbeider hvor det benyttes arbeidsverktøy og -utstyr som genererer gnister og/eller varme som kan føre til brann. Varme arbeider omfatter bruk av åpen og skjult flamme, varmlufts-, sveise-, skjære- og slipeutstyr.

7.2.2 Hvor sikkerhetsforskriften gjelder

Denne gjelder ved utførelse av varme arbeider i alle miljøer med brannrisiko.

Unntatt er varme arbeider som utføres i spesielt tilrettelagte produksjons- og verkstedsrom. Rommet skal være adskilt fra annen virksomhet som egen branncelle. Denne skal ha ubrennbare overflater.

7.2.3 Avtale med ekstern håndverker/entreprenør

Dersom varme arbeider skal utføres av ekstern håndverker/entreprenør skal sikrede påse at sikkerhetsforskriftens krav inngår i skriftlig avtale eller kontrakt med denne.

7.2.4 Sikkerhetskrav

7.2.4.1 Sjekklister for utførelse av varme arbeider utgitt av Finans Norge Forsikringsdrift eller tilsvarende sjekklister skal være utfyllt og signert før utførelse av arbeidet. Sjekklister er tilgjengelig på www.brannvernforeningen.no.

7.2.4.2 Alt brennbart materiale i risikoområdet der varmt arbeid utføres skal være fjernet eller beskyttet.

7.2.4.3 Åpninger i gulv, vegger og tak i risikoområdet der varmt arbeid utføres skal være tettet.

7.2.4.4 Egnede slukkeutstyr i forskriftsmessig stand, minimum 2 stk. 6 kg/liter håndslukkeapparat skal være lett tilgjengelig. Ett håndslukkeapparat kan erstattes med brannslange påsatt vann frem til strålerøret.

7.2.4.5 Navngitt brannvakt skal kontinuerlig overvåke brannrisiko under arbeidet, i pauser og nødvendig tid etter at arbeidet er avsluttet, minimum en time. Utførende kan være brannvakt der brannrisikoen vurderes som lav.

7.2.4.6 Brannvakt og utførende skal ha gyldig sertifikat for utførelse av varme arbeider fra Stiftelsen Norsk Brannvernforening eller annen godkjent organisasjon i øvrige nordiske land.

7.2.5 Utførelse av varme arbeider på tak

I tillegg til punktene over gjelder følgende sikkerhetskrav ved arbeider på tak:

7.2.5.1 Ved utførelse av varme arbeider på tak skal det i tillegg til sjekklister foreligge en dokumentasjon på at det er utført en risikovurdering av arbeidet.

7.2.5.2 Det er forbud mot bruk av åpen og skjult flamme på oppførede og luftede tretak.

7.2.5.3 Ved utførelse av varme arbeider på kompakte og øvrige tak som ikke er nevnt i punkt 7.2.5.2 skal brennbar isolasjon og brennbare konstruksjoner være tilstrekkelig beskyttet med ubrennbar isolasjon eller ubrennbare materialer som gir tilsvarende beskyttelse. Ved bruk av åpen og skjult flamme skal det være tilstrekkelig sikkerhetsavstand til bygningskonstruksjoner/bygningsdeler som består av brennbare materialer.

7.3 Standard bransjebetingelser - Sikkerhetsforskrift

7.3.1 Generelt

Hvis det i sikredes bransje er vanlig å benytte standard leveringsbetingelser med ansvarsregulerende bestemmelser, skal disse bestemmelser benyttes uten tillegg/endringer som medfører utvidelser av sikredes ansvar.

7.3.2 Oppdrag for oppdrettsnæringen

Ved oppdrag for oppdrettsnæringen skal følgende kontrakter benyttes uten tillegg/endringer som medfører utvidelser av sikredes ansvar:

Ved leveranse	- NL 92
Ved leveranse og montering	- NLM 94
Ved service og vedlikehold	- NR 84/NU 84.

7.4 Tank for oppbevaring av brannfarlig væske, olje og andre kjemikalier - Sikkerhetsforskrift

Følgende sikkerhetsforskrifter om regelmessig kontroll av og forsvarlig oppsamlingskum for tanker herunder andre beholdere) til oppbevaring av brannfarlig væske, olje og andre kjemikalier gjelder:

7.4.1 Nedgravde tanker

Nedgravde tanker skal kontrolleres jevnlig (korrosjonsangrep kontrolleres i rengjort tank og veggtykkelse måles) og tank inklusive rørledninger tetthetsprøves med påtrykket luft eller vakuüm:

- Første kontroll utføres senest 15 år etter at tanken var ny, og deretter senest hvert 5. år
- Rekondisjonerte tanker kontrolleres første gang senest 10 år etter rekondisjonen, og deretter senest hvert 5. år.

Tanker der veggtykkelsen er redusert med 50% eller mer kan ikke rekondisjoneres.

Tilstands- og kvalitetskontrollen inklusive målte veggtykkelser skal dokumenteres skriftlig.

For visse tanktyper kan kontroll alternativt gjennomføres ved slikt system for automatisk lekkasjeovervåking som vist til i Forskrift av 26. juni 2002 nr. 744 om tiltak for å hindre lekkasje fra nedgravd tank for brannfarlig væske klasse A (Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern), og Forskrift av 31. januar 1997 nr. 102 om tiltak for å motvirke fare for forurensning fra nedgravde oljetanker (Statens forurensningstilsyn, Oljevern avdelingen).

7.4.2 Overgrunns oppbevaringstanker

Stasjonære, overgrunns oppbevaringstanker skal være sikret med forsvarlig oppsamlingskum eller annet effektivt oppsamlingsarrangement for lekkasjer i henhold til Forskrift av 7. desember 1982 nr. 1949 om tiltak for å hindre spill eller lekkasje fra stasjonære utendørs overgrunnstanker for oppbevaring av brannfarlig væske (Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern).

7.5 Underentreprenørers forsikringer - Sikkerhetsforskrift

Sikrede skal påse at hans underentreprenører har egen ansvarsforsikring for den type arbeider de skal utføre.

8 Forsikringssum

8.1 Hvis ikke annet er avtalt, er Forsikringsselskapets erstatningsplikt begrenset til 150 G for hvert skadetilfelle.

8.2 For skader forårsaket av underentreprenører, jf. pkt. 4.2.1, er Forsikringsselskapets erstatningsplikt begrenset til samlet 150 G for hvert oppdrag.

Er både forsikringstaker og hans underentreprenør ansvarlig for skaden, er Forsikringsselskapets samlede erstatningsplikt begrenset til 150 G hvis ikke annet er avtalt.

8.3 For produktansvar (se pkt. 6) er den avtalte forsikringssummen Forsikringsselskapets samlede erstatningsplikt for alle skadetilfeller som anses konstatert i løpet av ett og samme forsikringsår.

8.4 Saksomkostninger o.l.

Ved skade som inntreffer i de nordiske land dekkes saksomkostninger i tillegg til forsikringssummen.

Ved skade som inntreffer utenfor de nordiske land er Forsikringsselskapets samlede utbetaling, inklusive saksomkostninger og redningsomkostninger, begrenset til forsikringssummen.

9 Egenandel

9.1 Standard egenandel

Hvis ikke annet er avtalt, er sikredes egenandel kr 25.000 ved hvert skadetilfelle.

9.2 Forhøyet egenandel

9.2.1 Egenandelen forhøyes til 10% av skadebeløpet, minimum kr 50.000, maksimum kr 200.000, dog aldri lavere enn eventuelt særskilt avtalt egenandel, ved følgende typer skade:

- a) skade ved vanninntrengning under/etter avdekking av eksisterende bygningskonstruksjoner, f.eks. i forbindelse med påbyggingsarbeider eller skifte av takbelegg/tekking
- b) skade utløst av setninger som følge av grunnarbeider utført om vinteren
- c) skade som skyldes at det er benyttet åpen ild, oppvarming, sveise-, skjære-, lodde- og/eller slipeutstyr. (Ved slike arbeider gjelder forøvrig særskilte sikkerhetsforskrifter, se pkt. 7.2 "Varme arbeider - Sikkerhetsforskrift").

9.2.2 Egenandelen ved underentreprenørers skader er kr 1.000.000 for hvert skadetilfelle, dog aldri lavere enn særskilt avtalt egenandel.

10 SIKREDES PLIKTER ved skadetilfelle

Skade som kan ventes å føre til erstatningskrav, skal meldes Forsikringsselskapet uten ugrunnet opphold.

Når erstatningskrav er reist mot sikrede eller Forsikringsselskapet, plikter sikrede

- omgående å gi Forsikringsselskapet alle opplysninger av betydning for sakens behandling
- på egen bekostning utføre de undersøkelser og utredninger som Forsikringsselskapet finner nødvendig, samt å møte ved forhandlinger eller rettergang.

Hvis sikrede uten Forsikringsselskapets samtykke innrømmer erstatningsplikt eller forhandler om erstatningskrav, er dette ikke bindende for Forsikringsselskapet.

11 Behandling av erstatningskrav

11.1 Når et erstatningskrav som omfattes av forsikringen overstiger den avtalte egenandel, tilligger det Forsikringsselskapet å:

- utrede om erstatningsansvar foreligger
- forhandle med kravstilleren
- om nødvendig prosedere saken for domstolene.

11.2 Forsikringsselskapet betaler sine egne omkostninger ved avgjørelse av erstatningsspørsmålet. Eventuelle omkostninger til ekstern advokat og annen sakkyndig bistand valgt eller godkjent av Forsikringsselskapet, betales av Forsikringsselskapet i den utstrekning summen av omkostningene og eventuelle erstatningsutbetalinger overstiger egenandelen (se dog pkt. 8.4 ved skade utenfor de nordiske land).

Hvis erstatningskravet og/eller grunnlaget for dette dels omfattes av forsikringen og dels faller utenfor, fordeles omkostningene etter partenes økonomiske interesse i saken. Er Forsikringsselskapet villig til å forlike saken eller stille forsikringssummen til disposisjon, svares det ikke for omkostninger som senere påløper.

11.3 Forsikringsselskapet betaler den del av erstatningen som overstiger egenandelen. Forsikringsselskapet har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte.

12 Regress

Har sikrede oversittet 1-årsfristen for å gi melding om forsikringstilfellet til selskapet (jf. FAL paragraf 8-5, 1. ledd), har Forsikringsselskapet rett til regress mot sikrede i de tilfellene hvor Forsikringsselskapet har utbetalt erstatning direkte til skadelidte.